

Forum for
kontroll og tilsyn

RAPPORT

Årsmelding 2023

1. Organisasjonen	3
1.1. Medlemsutviklingen	3
1.2. Økonomi	3
1.3. Styret	4
1.4. FKT i media	5
1.5. Sekretariatet.....	5
2. Konferanser og fagsamlinger	6
2.1. Webinar om kommunikasjonsstrategi 26. januar	6
2.2. Sekretariatskonferansen 21. - 22. mars.....	6
2.3. Fagkonferansen 31. mai - 1. juni	6
2.4. Kontrollutvalgslederskolen del 1, 17. november 2023.....	7
3. Faglig veiledning	8
3.1. Opplæringspakke.....	8
3.2. Anbefalinger for god skikk og praksis i sekretariatene	8
3.3. Dialog med medlemmene.....	10
4. Kontakt med myndigheter og andre organisasjoner	11
4.1. Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD).....	11
4.2. Kommunesektorens organisasjon (KS).....	11
4.3. Kontroll og revisjon i kommuner (NKRF)	11
4.4. Transparency International Norge (TI Norge)	12
4.5. Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM).....	12
4.6. Forum for formannskapssekretærer (FFF).....	12
4.7. Høringssvar.....	12

1. Organisasjonen

1.1. Medlemsutviklingen

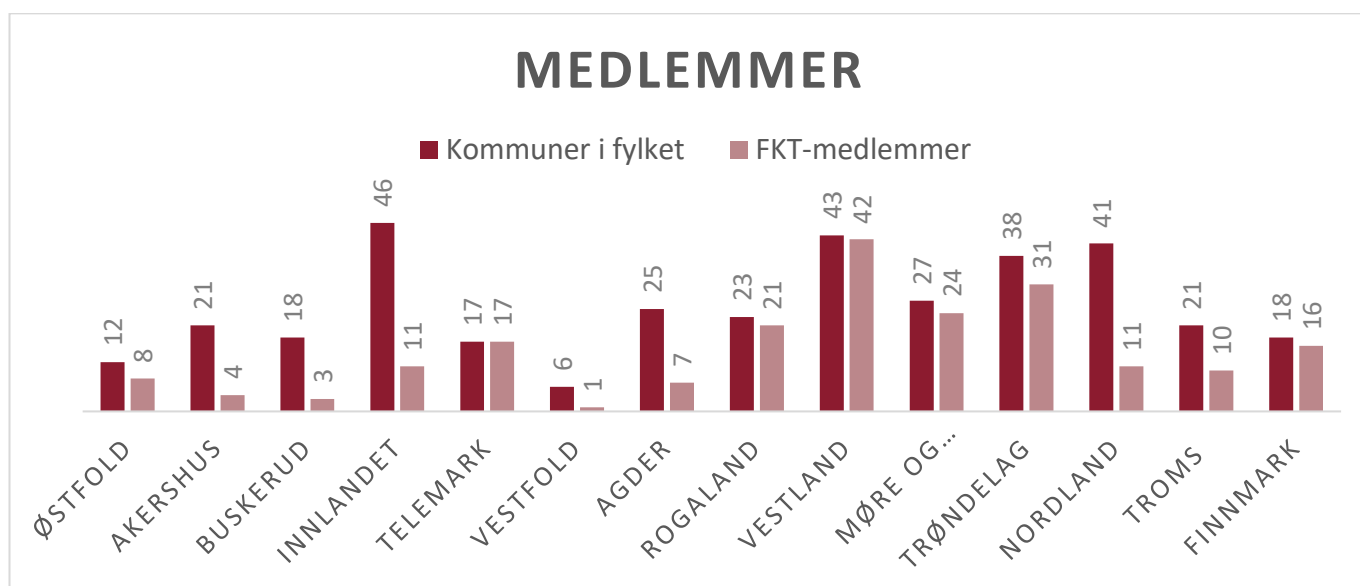
FKT fikk 22 nye medlemmer i løpet av 2023. Det er en økning på ca. 10 prosent.

Per 31. desember i 2023 hadde vi 234 medlemmer (205 kommuner, 7 fylkeskommuner og 22 sekretariat). Det er en økning på ca. 10 % sammenlignet med samme dato i 2022.

2 kommuner har meldt seg ut i 2023.

Høsten 2023 startet vi en vervekampanje som vi håper vil gi gode resultater også i 2024.

FKTs reelle dekningsgrad er i dag godt over 60 prosent. Medlemsandelen varierer fra fylke til fylke, mellom 80 og 100 prosent i flere fylker, men fortsatt lavest i Vestfold, Buskerud, Innlandet og Akershus.

Tabell 1 Kommunale kontrollutvalgsmedlemmer per fylke

1.2. Økonomi

Årsregnskapet for 2023 viser at FKT har en egenkapital på kr 2 690 409 og et positivt driftsresultat på kr 363 048,- mot budsjettert driftsresultat på kr 0,-.

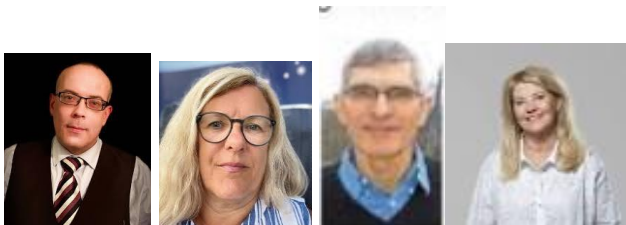
Overskuddet skyldes dels ekstra inntekter i fm fagsamlinger som ble arrangert digitalt i stedet for fysisk, samt mindre forbruk og sparte kostnader i forbindelse med styremøter og arbeidsgrupper.

1.3. Styret

Styret har hatt 7 styremøter i 2023. Det er behandlet 75 styresaker og 25 referatsaker.

2 av styremøtene ble avholdt på Teams. Ellers ble 5 styremøter avholdt fysisk i fm fagsamlinger og Arendalsuka. Årets siste møte ble avholdt i Oslo.

Protokoller fra styremøtene blir fortløpende publisert på medlemssidene på hjemmesiden.

Styret – fra venstre: Tom Øyvind Heitmann, Solveig Kvamme, Terje Engvik, Rita Holberg, Jane Anita Aspen, (nestleder) Tage Pettersen (leder)

Styrets sammensetting etter årsmøtet i 2023

Styreleder Tage Pettersen
(leder 2023-2024, valgt til 2024)
Kontrollutvalget i Moss kommune

Nestleder Jane Anita Aspen
(nestleder 2023-2024, valgt til 2025)
Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal

Medlem Terje Engvik (2022-2024)
Kontrollutvalet i Sunnfjord kommune

Medlem Rita Holberg (2022-2024)
Kontrollutvalget i Fredrikstad kommune

Medlem Tom Øyvind Heitmann (2023-2025)
Kontrollutvalgssekretariatet for Vest-Finnmark
IKS

Medlem Solveig Kvamme (2023-2025)
Sunnmøre kontrollutvalgssekretariat IKS

Varamedlemmer:

Første varamedlem politiker
Henning Warloe (2022-2024) Leder
kontrollutvalget, Bergen kommune

Andre varamedlem politiker
Sven Castberg (2022-2024)
Kontrollutvalet i Ørsta kommune

Første varamedlem sekretær
Hilde Rasmussen Nilsen (2023-2025)
Kontrollutvalgssekretariatet Bergen.

Andre varamedlem sekretær
Einar Sandlund (2023-2025)
Konsek Trøndelag IKS

Hilde Rasmussen trakk seg fra styret i september 2023 på grunn av ny jobb.

Kurs og konferanser

Styremedlemmer har representert FKT på flere konferanser, se pkt. 5.3 og 5.4.

1.4. FKT i media

19. september:

«Kommunestyret må kjenne sitt kontrollansvar»,
[Kommunal Rapport](#)

20. oktober:

«Kommunale kontrollutvalg – lokaldemokratiets vaktbikkje»,
[iFinnmark \(Finnmark Dagblad/Finnmarken\)](#),
[Altaposten](#), [Sagat](#), [Kronstadposten](#)

1.5. Sekretariatet

Forum for kontroll og tilsyn har hatt eget sekretariat og en generalsekretær siden 1. januar 2018.

Generalsekretær Anne-Karin Femanger Pettersen

Sekretariatet er lokalisert i Oslo, Kristian August gate 14. Her er vi lokalisert sammen med to ideelle organisasjoner (Transparency International Norge og Tax Justice Norge) og to bedrifter (Viis AS og Vennerød Forlag As).

I 2023 utgjorde kostnader til sekretariat kr. 1 486 323. I hovedsak er dette lønn og kontorleie og fellesutgifter kontor.

En sentral del av virksomheten i sekretariatet i 2023 har vært arbeidet med fagsamlinger og

veiledere. Se kapittel 2 «Konferanser og fagsamlinger» og kapittel 3 «Faglig veiledning».

Generalsekretæren har deltatt på følgende eksterne arrangementer for å holde seg faglig oppdatert. De fleste har vært digitale og uten kostnader:

- ✓ «Personverndagen» Datatilsynet
- ✓ «Korrupsjonsindeks 2022» TI Norge
- ✓ «Forebygging av svindel mot kommuner», Advokatfirmaet Erling Grimstad
- ✓ «Ny valglov» KDD
- ✓ «Hvilke krav bør private og offentlige virksomheter stille til leverandører og deres antikorrupsjonsarbeid?» TI Norge
- ✓ «Tillitsreforma i offentlig sektor» KDD
- ✓ Nye krav til bærekraftsrapportering» TI Norge
- ✓ «Hva er varsling» KS Agenda AS
- ✓ «Sikker kommune 2023» KS
- ✓ «Funn fra tilsyn i kommuner» Datatilsynet
- ✓ «Habilitet og innsidehandel» TI Norge

Generalsekretæren har representert FKT i flere eksterne arbeidsgrupper og arrangementer. Se kapittel 4 «Kontakt med myndigheter og andre organisasjoner».

Kristian August gate 14 i Oslo

2. Konferanser og fagsamlinger

FKT har hatt fire fagsamlinger i 2023. To av samlingene var digitale. Sekretariatskonferansen og fagkonferansen var fysiske arrangement.

2.1. Webinar om kommunikasjonsstrategi 26. januar

Målet med webinarret var å vise hvordan en kommunikasjonsstrategi for kontrollutvalget kan se ut.

Sverre Strand Teigen, leder kontrollutvalget Ås kommune holdt innlegg før diskusjon

Det var 45 deltakere på webinarret som var gratis for alle medlemmene.

2.2. Sekretariatskonferansen 21. - 22. mars

Sekretariatskonferansen 2023 var den 14 i rekken.

Temaene denne gangen var blant annet hvordan Risiko- og vesentlighetsanalysen (ROV) kan gjennomføres, evaluering av endt valgperiode, opplæring av nye kontrollutvalg og gjennomgang av nye veiledere.

Det var 35 deltakere på samlingen.

Sekretariatskonferansen 2022. Siri Sand Kaastad fra Kommunal- og distriktsdepartementet gjennomgår nye tolkningsuttalelser.

2.3. Fagkonferansen 31. mai - 1. juni

Fagkonferanse i forbindelse med årsmøte, har vært arrangert siden FKT ble stiftet i 2005.

I 2023 ble konferansen lagt til Trondheim.

Bakteppet for programmet var krig i Europa, dyrtid og en foruroligende nær klimakrise. Tema som vi tok opp var hvilke trusler står kommunene overfor.

Er beredskapen i kommunen god nok? Er kommunen beskyttet mot korrupsjon og økonomisk kriminalitet? Videre var det aktuelt å spørre om vi er sikre på om vi kan gjennomføre valg på en trygg måte uten påvirkning og om kommunen beskyttet mot hacking og cyberangrep?

Andre tema var krav til kommunene om godt ytringsklima og åpenhet.

Det var 130 deltakere på konferansen.

Fagkonferansen 2023. Tor Dølvik fra TI Norge til venstre i bildet og styremedlem Tom Øyvind Heitmann nederst til høyre. Oppe til høyre: Tage Pettersen, Inger Johanne Sund, Camilla Berg Larsen og Jan Grønningen i samtale om refleksjoner etter endt valgperiode.

2.4. Kontrollutvalgslederskolen del 1, 17. november 2023

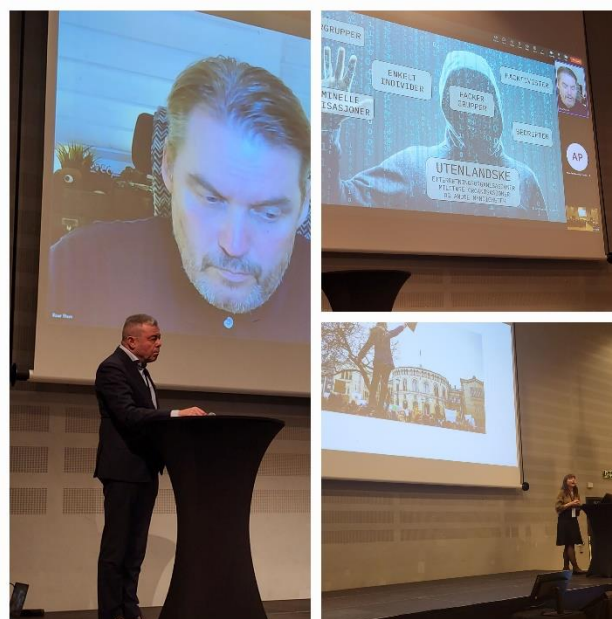
I 2023 ble Kontrollutvalgslederskolen arrangert for fjerde gang. Målet er at skolen skal være et permanent årlig tilbud med ulikt innhold.

Vi valgte å gjennomføre arrangementet digitalt for å få flest mulig av nyvalgte kontrollutvalgsledere til å delta.

Temaene på samlingen var ansvar og arbeidet i kontrollutvalget, samspillet med andre aktører, kontrollutvalgets verktøykasse

Andre tema var forsvarlig revisjon og kontrollutvalgets bestillerrolle.

Det var ca. 115 deltok digitalt.

Fagkonferansen 2023. Henning Warloe ledet konferansen. Øverst til venstre er Roar Thon fra Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM). Nederst til høyre: Anki Gerhardsen om Ytringsfrihetskommisjonens rapport .

Mer informasjon om arrangementene i 2023 finnes på hjemmesiden under konferanser og seminar/tidligere kurs og konferanser.

3. Faglig veiledning

I 2023 har FKT utarbeidet en opplæringspakke for kontrollutvalg og ferdigstilt flere veiledere sammen med NKRF i et fellesprosjekt om anbefalinger for god skikk og praksis i kontrollutvalgssekretariatene

3.1. Opplæringspakke

FKTs opplæringspakke for skolering av nye kontrollutvalg er satt sammen av flere PowerPoint-presentasjoner på nynorsk og bokmål med disse temaene:

1. Roller og samspill
2. Planarbeidet
3. Arbeid med forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll
4. Økonomiforvaltningen
5. Påseansvaret
6. Henvendelser

Opplæringspakken til FKT inneholder også en PowerPoint -presentasjon som kan benyttes i forbindelse med folkevalgtopplæringen.

Tidlig i 2023 sendte vi ut brev til alle våre medlemmer der vi oppfordret til å gi kommunene innspill til hvordan egenkontrollen og kontrollutvalgets rolle kunne innarbeides i folkevalgtopplæringen.

Vi oppfordret også til at ordfører skulle invitere kontrollutvalget til å delta på folkevalgtopplæringen.

Arbeidsgruppen som har laget opplæringspakken har bestått av Solveig Kvamme (Sunnmøre kontrollutvalgssekretariat IKS), Roald Breistein (Sekretariat for kontrollutvalet i Vestland), Sveinung Talberg

(Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal), Rita Holberg (kontrollutvalget i Fredrikstad) og Anne-Karin Femanger Pettersen (FKT)

3.2. Anbefalinger for god skikk og praksis i sekretariatene

Arbeidet med anbefalingene kom i gang våren 2022 som følge av årsmøtevedtak i NKRF i 2021 og styrevedtak i FKT i 2022.

NKRF og FKT har satt ned arbeidsgrupper som har jobbet parallelt med ulike fagområder.

Møtebok

Formålet med veilederen å gi anbefalinger om hvordan kontrollutvalgs-sekretariatene skal føre protokoll fra kontrollutvalgsmøter.

Arbeidsgruppen som har jobbet med anbefalingene om føring av møtebok, har bestått av Anne-Karin Femanger Pettersen (FKT, gruppeleder), Mette Jensen Moen (Rogaland fk., kontrollutvalgets sekretariat), Kjell Nordengen (VIKUS) og Helene Hvidsten (Konsek Trøndelag IKS, innleid av NKRF)

Anbefalingene ble ferdigstilt våren 2023.

Bestilling, behandling og oppfølging av forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Formålet med anbefalingene er å gi relevant veiledning til kontrollutvalgssekretariat om arbeidet som følger av foreliggende plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Anbefalingen kan også anvendes på andre bestillinger så langt det passer.

Arbeidsgruppen som har jobbet med anbefalinger for bestilling, behandling og oppfølging av forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll, har bestått av Tobias Langseth (gruppeleder, SE-KON), Gunhild Berg (VIKUS), Arnar Helgheim (SEKOM), Kari Louise Hovland (KSI) og Helene Hvidsten (prosjektleder, Konsek Trøndelag IKS).

Anbefalingene ble ferdigstilt våren 2023.

Budsjett for kontrollarbeidet

Formålet med disse anbefalingene er å gi veiledning til kontrollutvalgssekretariat om arbeidet med budsjettforslaget for kontrollarbeidet. Anbefalingene skal bidra til at krav i lov og forskrift følges, og gi sekretariatet oversikt over tilgjengelige midler til kontrollarbeidet.

Arbeidsgruppen som har jobbet med denne anbefalingen har bestått av Bjørn Tømmerdal (leder av arbeidsgruppa, Sunnmøre kontrollutvalgssekretariat IKS), Randi Blystad (kontrollutvalgets sekretariat, Oslo kommune), Willy Gill (Agder Sekretariat) og Helene Hvidsten (prosjektleder fram til juni 2023).

Anbefalingene ble ferdigstilt i oktober 2023.

Risiko og vesentlighetsvurdering, plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll

Formålet med anbefalingene er å gi relevant veiledning til kontrollutvalgssekretariatene om arbeidet med risiko- og vesentlighetsvurdering og med plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll.

Arbeidet med anbefalingene ble påbegynt i mars 2023 og sendt til høring i oktober 2023. Arbeidet ferdigstilles i 2024.

Arbeidsgruppen som har jobbet med anbefalingene har bestått av Kate M Larsen (Kusek IKS), Einar Ulla (sekretariat for kontrollutvalet i Vestland), Anne-Karin Femanger Pettersen (FKT). Hilde Haugskott (Sekretariatet for kontrollutvalget i Trondheim) har vært prosjektleder.

Prosjektleder for samarbeidsprosjektet mellom FKT og NKRF fra juni 2023, Hilde Haugskott, Sekretariatet for kontrollutvalget i Trondheim.

3.3. Dialog med medlemmene

Generelt

I 2022 tok vi i bruk mailchimp, et verktøy for å sende ut nyheter og som er innenfor GDPR-regelverket om samtykke.

Alle som mottar e-post fra FKT, får samtidig en invitasjon/lenke til påmelding til vårt nyhetsbrev.

Ordinære medlemsbrev blir også sendt ut flere ganger i året.

Nyhetsbrev og medlemsbrev legges ut på hjemmesiden.

I 2023 har medlemmene mottatt fem medlemsbrev.

Det er sendt ut 6 nyhetsbrev til abonnenter.

Webinar om uavhengigheten til sekretariatene 12. mai.

Høsten 2022 stilte FKT flere spørsmål til departementet som dreier seg om uavhengigheten til sekretariatene.

I mars 2023 mottok vi svar fra departementet. I første omgang ble departementets tolkningsuttalelser presentert på sekretariatskonferansen. Vi fulgte opp med et webinar for sekretariatsmedlemmene der flere problemstillinger ble diskutert.

[Spørsmål og svar](#)

Henvendelser fra medlemmene

FKT har i løpet av året mottatt en rekke henvendelser og spørsmål fra medlemmene om forskjellige tema.

Henvendelsene er besvart løpende. Under er det listet opp et utvalg av tema:

- ✓ Valgbarhet til kontrollutvalget
- ✓ Sammensetting av kontrollutvalget
- ✓ Valg av leder til kontrollutvalget
- ✓ Valg av nestleder til kontrollutvalget
- ✓ Kommunestyrets medlem i kontrollutvalget
- ✓ Kontrollutvalgets mandat
- ✓ Kontrollutvalgets innstillingsrett til kommunestyret
- ✓ Kontrollutvalget og virksomhetsbesøk
- ✓ Ansettelse av sekretær og habilitet
- ✓ Sekretariatets og kontrollutvalgets deltakelse i folkevalgtopplæringen
- ✓ Føring av møtebok
- ✓ Kommunedirektørens fullmakt i personalsaker
- ✓ Kommunedirektørens rett til å uttale til kontrollutvalgets saker
- ✓ Samordning med statsforvalteren
- ✓ Revisjonsberetningen
- ✓ Revisors møterett og plikt

FKT har siden 2016 hatt avtale om rådgivning og juridisk bistand med professor emeritus Jan Frithjof Bernt ved Universitetet i Bergen.

I 2023 ble Bernt benyttet i forbindelse med oppfølging av departementets lovtolkninger om sekretariatets uavhengighet.

4. Kontakt med myndigheter og andre organisasjoner

FKT ønsker å samarbeide om faglige tema med andre organisasjoner. I 2023 har vi deltatt i flere prosjekt.

4.1. Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD)

På eget initiativ og på initiativ fra medlemmer, sender FKT løpende henvendelser til departementet der vi spør om uttalelser og tolkninger av ulike bestemmelser i kommuneloven.

Spørsmål som vi har fått svar på i 2023:

- ✓ Uavhengigheten til kontrollutvalgssekretariat
- ✓ Revisors uavhengighet og kontrollutvalgets håndtering
- ✓ Ordførers møte- og talerett i kontrollutvalget
- ✓ Kontrollutvalgets påseansvar og innsynsrett hos revisor

Svarene vi har mottatt fra departementet er publisert på FKTs hjemmeside under fagtema/kontrollutvalg og sekretariat.

Departementet er som regel representert blant innledere på våre samlinger og konferanser.

FKT har vært med i en innspillgruppe i forbindelse med en veileder om interkommunalt samarbeid som departementet har utarbeidet.

[Interkommunalt samarbeid - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no)

4.2. Kommunesektorens organisasjon (KS)

FKT har tatt initiativ for å få KS til å legge mer vekt på den kommunale egenkontrollen i sitt folkevalgtprogram. Initiativet har gitt sporadiske resultater. Vi vil jobbe mer med dette inn mot neste kommune- og fylkestingsvalg.

4.3. Kontroll og revisjon i kommuner (NKRF)

FKT og NKRF samarbeider om utarbeidelse av anbefalinger for god skikk og praksis i kontrollutvalgssekretariatene. Følgende anbefalinger er utarbeidet i 2023:

- ✓ Førings av møtebok
- ✓ Bestilling, behandling og oppfølging av forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll
- ✓ Budsjett for kontrollarbeidet
- ✓ Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll (ferdigstilles i 2024).

I oktober 2023 ble det bestemt at samarbeidet fortsetter i 2024 med anbefalinger for:

- ✓ Orienteringer fra kommunedirektøren»
- ✓ Besøk hos avdelinger, tjenestesteder, selskaper

Styret har hatt to møter med styret i NKRF i 2023. Først i forbindelse med NKRFs kontrollutvalgskonferanse og styremøte i februar. Det andre møtet fant sted i Arendal i august i forbindelse med Arendalsuka og styremøtet som FKT hadde der. På møtene ble det utvekslet informasjon om hva som er nytt i organisasjonene og evt. nye områder for samarbeid.

Solveig Kvamme representerte FKT på NKRFs fagkonferanse i Tromsø (juni) og samling for kontrollutvalgssekretariater i Kristiansand (september)

4.4. Transparency International Norge (TI Norge)

FKT har vært medlem i TI Norge siden 2008. Vi er også lokalisert i samme kontorfellesskap.

Vårt formål med medlemskapet er å øke FKTs kompetanse på spørsmål om korrupsjon og antikorrupsjonsarbeid.

FKT er representert på årsmøtene, og i 2023 har generalsekretæren deltatt på flere av TI Norges arrangementer. Styremedlem Jane Anita Aspen, deltok da Korrupsjonsindeksen for 2022 ble presentert i februar.

4.5. Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM)

FKTs generalsekretær har deltatt i en innspillsgruppe for Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM).

NIM har laget et undervisningsopplegg for kommuner om menneskerettigheter:

- Hva er menneskerettigheter?
- Hvordan sikres, håndheves og overvåkes menneskerettighetene i Norge?
- Hvilket ansvar har kommunen for å oppfylle menneskerettighetene?
- Kan kommunen begrense menneskerettighetene?

Generalsekretærens bidrag har vært å sikre at det som blir sagt og skrevet om kommunenes egenkontroll, er korrekt.

4.6. Forum for formannskapssekretærer (FFF)

I november hadde FKT et møte med styreleder i FFF. Møtet var først og fremst et «bli kjent»-møte. Vi kom inn på flere problemstillinger som vi har til felles.

4.7. Høringssvar

I 2023 har FKT gitt høringssvar til Kommunal- og distriktsdepartementet sin særlovgjennomgang for å sikre at oppgaver til kommuner og fylkeskommuner tildeles i lover og forskrifter

Vårt høringssvar til departementet var tilsluttende.

Alle høringssvar legges ut på hjemmesiden vår under fagtema/kommunalrett.

Styret 18. mars 2024

Tage Pettersen, leder

Solveig Kvamme, styremedlem

Jane Anita Aspen, nestleder

Rita Holberg, styremedlem

Tom Øyvind Heitmann, styremedlem

Terje Engvik, styremedlem

Styreleder Tage Pettersen